

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Mégegyszer az iparról.

A kisiparosok anyagi bajaival annyira foglalkozunk, hogy szinte eltereli figyelmünket minden olyan lényeges kérdéstről, mely nemcsak általános, de kettős figyelmet érdemel.

A kisiparosok osztálya az, mely manapság a társadalom mostoha gyermeke, melynek jajszáva a jólét küszöbőig nem bír eljutni.

Közéletünk hatalmas faktorai korszakalkotó munkákkal foglalkoznak, anélkül, hogy működésük körébe bevonnák az annyira elhanyagolt kisiparosok ügyét, pedig világos, hogy enélkül munkájuk meddő, és akik ezen felakadnak is, nem kutatják mégsem az indító okot, mert hiányzik bennök az ügyismeret, vagy a jóakarát. Bizony kevesen vannak, akik a kisiparosok sanyaru helyzetén, vagy azok javításán tételődnek, de az a kevés egy egész hatalommal ér föl és egész elszántsággal küzd az igaz ügy diadalra viteléért.

A kisiparosok javáért küzdő kis

csapat szuró tövist arat ugyan, de bátorítja az, hogy van egy hatalmas eszközük a kisiparosoknak és ez nem egyéb, mint a szellemi élet. Ez az egyetlen vagyon mely fölött senki más nem rendelkezik, s amelyet semmiféle törvény ki nem sajátíthat, meg nem szoríthat. A kisiparosok létjogosultsága, önállósági jogköre veszélyeztetve van, de szellemi birodalmuknak bevehetetlennek kell lenni. Ez adja meg azon eszméket, melyeket sorainkban vázolni óhajtunk. Azt a tételt akarjuk bebizonyítani, hogy a kisiparosnak feltétlenül szüksége van arra a szellemi alapra, mely további erőteljes munkásságra ösztönöz, mely minden tekintetben nélkülözhetetlen. Mert az a kisiparos, aki a szellemi műveltség magaslatán áll, kezében tartja sorsának gyepőit, egy tényezővel bír, mellyel leginkább képes nem csak ideális, de valódi célokat is elérni.

Mondom, a szellemi vagyon felemelkedik a mindenségbe és a kisiparosok elveinek megóvására képes.

A szellemi önképzéshez nem szükséges feltétlenül a szervezkedés, ez csak a formalitások kérdésének eldöntésére bírhat befolyással. A szervezkedés csak ott szükséges, ahol a helyi viszonyok megkívánják, s ahol megvan a bizalom egymásban.

A szellemi önképzésnek közvetlenül kell megtörténnie olyképen, hogy ez minden megerőltetés nélkül tudjon lábrakapni. A szellemi érintkezés hiányát pótolják olyan tényezők, melyek hivatva vannak a kisiparosok körében előmozdítani a műveltség azon törekvéseit, melyek keretében a szellemi életnek mozognia kell. Nincs az a művelt nemzet, hol eziránt ne történnék, felsőbb helyről áldásos intézkedés, melynek mi hiányát szenvedjük. Azért nem kell tétlenül elébe nézni a szomorú jövőnek és óhajainknak teljesülését másoktól várni, hiszen a kisiparosban mindig megvolt és lesz is az az erő, mellyel szellemi tőkét megszerzi, de arra kell iparkodnia, hogy szellemi képzése ne

T A R C A

TE VAGY.

Gyógyulni mentem messze tőled;
Hosszu időre mentem el.
S a nappalok még meg se nőttek
Hozzád már is eljöttem, el . . .
Mert bizodalnam nincs a hitbe sem
Te kivüled, én édes hitvesem!
Kísérték volna hárman, négyen;
Simogatnák a homlokom;
Kezüik bársonynál is puhább vón,
Ha jártatnák a csontokon.
De olyan kéz — érezte mindenem
Mint a tied, nincs, édes hitvesem!
Megetetnének, virrasztánának,
Siratnának is engemet:
Künn megfeledkezénnék rólam
S tán szídnának is, meglehet.

Te vigasztalást sugdosol nekem
S künn, titkon siratsz édes hitvesem!

Igen, igen, én láttam őket:
Az ember oly rossz, idegen!
Közöttük egy, egyellen egy van,
Aki sohase szívtelen!
Ez egyellen, ez anygal idelemn
Te vagy, én drága, édes hitvesem!

Csak a te ajakad az édes,
Csak a te szemed nem hazug,
Csak a te két karod ölel meg
A sok rossz ember rám ha zúg . . .
Mindazt, mi jó, szép, benned élvezem:
Költészet vagy te, édes hitvesem!

Ah érzem, hogy azóta élek,
Mióta bírlak tégedet.
S ha van egy másvilági élet,
Az nem lehet más, csak veled . . .
Az élet vagy s feltámadás nekem:
A hitem vagy te, édes hitvesem!

Katona József.

Emlékezés Szemere Miklósr.

A „Fogaras és Vidéke” számára
írta: Halmy Gyula.

Az Atheneumi kör egyik nevezetes, jeles tagjáról, az örökifju öregről kívánunk megemlékezni; egyet-mást elmondani róla, ki egyik legkedveltebb, legexcentricusabb tagja volt a fent nevezett irői gárdának. Sokan ismerték s akik ismerték, azok bizonyára jól emlékeznek róla. . . Mi is egy pár halvány sugarat gyújtunk a sorokban emlékeztetőnek.

Egy pár epizodot adunk át e lapnak, az ő mosolygó életéből, hadd keresse fel örök nyughelyét, s világítson ott a világtalan világban.

Valahányszor eszünkbe jut neve, fülünkbe esendül humoros, vidám költészete: elfeledjük a valót, a gondot a létérti küzdelem heves tusájában, zajában, terített asztalról, örök jókedvről, ábrándos, csábos szemű leányról álmodozunk.

Örökifju volt a mi öregünk: Szemere

Sirolin

a legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatlik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerlátrákban üvegenként 4 K.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a következő cégnyomással legyen ellátva: F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Sv. Jc.)

legyen egyoldalú, hanem teljes sikert érjen az el.

Az eszközök megválogatása a fő, és ezek segítése dolgában azokhoz a testületekhez kell fordulnia, melyek azért alakultak, hogy szellemi támogatásul szolgáljanak a törekvő embereknek. Itt vannak a hatalmas kulturegyesületek, melyek oly sok nemes célt valósítanak meg; de dicső eredményt csak akkor mutatnak fel, ha a kisiparosok háláját is kiérdemlik, ha az ő szellemi életüket is föllendítik.

Addig tehát, míg ezen remények teljesezésbe mennek, míg ez a valóság stádiumába lép, építeniök kell azt a bástyát, mely a fel-feltörő akadályokat visszaverni lesz hivatva s ez a bástya, — a szellemi felvilágosodottság — legyen a kisiparosok menedékhelye, hol biztonságban fogják érezni magukat.

Akkor lesz csak igazán öröm a kisiparosok ügyével foglalkozni, ha látjuk, hogy az ige testet öltött. Ki-ki ragadja meg tehát az alkalmat, hogy egy-egy kövel hozzájáruljon a kisiparosok szellemi műveltségének szép templomához, amelyben a hazafias érzület legyen az oltár.

A kellőleg kiképzett iparos osztály lesz aztán majd az ország legerősebb, legmegbízhatóbb támasza és alapköve.

-6.

Évi jelentés 1904. évről.

Méltóságos elnök ur!

Tekintetes közgyűlés!

Az alapszabályok 26-ik §-ának a) pontja értelmében, van szerencsém „Olvasó Kör“-ünk 1904. évi munkálkodásáról, jelentősebb

tevékenységéről az alábbiakban terjeszteni elő tiszteletteljes jelentésemet.

Mielőtt azonban a száraz tényeknek statisztika szerű felsorolására térnék át, a kegyelet érzésével kell megemlékezniem „Kör“-ünknek a lefolyt évben elhunyt három érdemes tagjáról, Schönberger Zsigmondról, aki 18 éven át volt körünk résztvevő tagja; továbbá Fleissig József és Dr. Szabó Györgyről, kik majdnem első megalakulásától kezdve „Kör“-ünknek odaadó alapító tagjai voltak. Jollehet mindhárom elhunyt tagtársunk egy-letti életünkben közvetlen szerepet nem is vitt, de az oly hosszú időn keresztül tanúsított odaadó támogatás folytán megérdemlik a megemlékezést s a hálás kegyeletet.

Aldott legyen emlékük! Béke lengjen poraik felett!

„Olvasó Kör“-ünk az 1904. évben két rendes és egy rendkívüli közgyűlést tartott. A két rendes közgyűlésen, február 2-án és december 16-án, folyó ügyeket intézett el, megállapította a költségvetést és átvizsgálta, elfogadta a számadást, míg a március 27-én tartott rendkívüli ülésen megejtette a három éves ciklus lejártá folytán a tisztújítást.

A választmány az év folyamán hat ülést tartott, mely üléseiben husz ügyben hozott érdemleges határozatot.

A hozott határozatok és a választmány munkálkodása közül, mint lényegesebbeket van szerencsém felemlíteni a következőket.

A választmány a lefolyt évben rendezte a kártya és tekejáték díjjakat s rendezte a hátrálékos tagdíjak ügyét is. Számos oly tagdíj tartatott nyilván, amelyeknek behajtása lehetetlen volt, részint mert a hátrálékos tagok elhaltak, részint ismeretlen helyre távoztak, részint pedig azért is, mert a tagoktól vezetett törzskönyvből egész határozottsággal azok be- és kilépése megállapítható nem volt. Az éveken keresztül vezetett ezen hátrálékok tehát tisztázatlan, a be nem hajthatók leirattak, a behajthatók pedig a behajtás foganatosítása végett „Kör“-ünk jogtanácsosának átadattak.

A választmány az „Olvasó Kör“ élénkségének fokozása céljából, a tagok tömörítése és összesimulása s a baráti viszony bensőbbé tétele végett társas vacsorák rendezését is tervbe vette. A tervet meg is valósította s már három ízben rendezett ily társas-estélyeket, amelyek dacára annak, hogy „Kör“-ünk számos tagja még nem vett azokon részt, mindazonáltal sikerülteknek, kedélyeseknek mondhatók s a felvetett eszme a tagok körében helyesléssel találkozott. A választmány a „Kör“ helyiségében büffét is szándékozott berendezni és e tekintetben is megtette a szükséges lépéseket, azonban megvalósíthatóságának utjába akadályok gördültek, de reményünk van arra, hogy az e részbeni fáradozásnak is meglesz a kívánt eredménye.

„Kör“-ünk olvasó közönségének nagyobb mérvű szorakoztatása végett, a választmány arra nézve is megtette a lépéseket, hogy a „Fogarasi Magyar Társaság“ könyvtárát kezelés végett átvegye és saját, még csekély terjedelmű könyvtárunkkal együtt a használatnak megnyissa. Azonban ezen vállalkozása a választmánynak meg nem valósítható, mivel az „Olvasó Társaság“ alapszabályai annak utjába leküzdhetetlen akadályokat gördítenek.

Gyökeres átdolgozás alá vette választmányunk „Olvasó Kör“-ünk alapszabályait is és az erre a célra kiküldött bizottság által kidolgozott alapszabály-tervezetet beható tárgyalás után egész terjedelmében el is fogadta és még e hóban határozat hozatal, illetve elfogadás végett a tekintetes közgyűlés elé terjeszti. E helyen megemlíteni kötelességemnek tartom, hogy ezen nagy körülménnyel és alaposággal kidolgozott alapszabály-tervezetért: Szentimrey István tagtársunknak tartozunk köszönettel.

Egy igen nevezetes és „Kör“-ünk életére nézve messze kiható ügygel is foglalkozott választmányunk, nevezetesen azzal, hogy mi módon volna lehetséges „Olvasó Kör“-ünknek saját otthonát, saját helyiséget építenie.

Balla Károly tagtársunk-é volt az eszme, melynek tárgyalására s javaslat előkészíté-

Miklós! . . Különben nem csoda, hiszen az Isten is jókedvében teremtette!

Vig kedélyének forrása az anyagi jólét: Lasztóci No . . . meg az egészséges vér.

De ő nemcsak egyszerű, gazdálkodó, birtokos ember volt ám?! . . .

Szellemi kincsekkol is rendelkezett, melyeknek publikálása — az akkori időben — nem ment olyan könnyedén a cenzurás világban, mint jelenleg, mikor igen sok avatlan ragad föl a dalol, dudol rendületlenül, azt hívén, hogy a világnak zengedez, pedig talán maga sem érti, nem hallja?

Szemere Miklós abban az időben lépett föl, midőn Kölcsey Ferenc méltó utóda, a költeményeiben Wertheri kedélyű, érzélgős, szentimentális lelkületű: Bajza József suhogtatta kritikáiban, lángban, tűzben izított éles irodalmi pallosát.

A tulajdonképeni kritika megteremtése, születése korában.

Igen, akkor, amidőn Bajza Szentmiklóssy Alajosnak ily cím alatt vágott vissza: Szükséges felelet egy hivatlannak szükségtelen észrevételére.

Akkor, amidőn az irodalomban a híres: „Conversations Lexiconi“ pör folyt Döbrentey Gábor és társaival, 1830-ban, midőn Bajza kiadása s szerkesztésében Kölcsey, Vörösmarty, Toldy és Fenyéry közre-

működésével a Kritikai Lapok megindultak.

Igen, akkor lépett föl Szemere Miklós is, a vig kedélyű dalmok, aki 1840-ben azt írta Bajza József támadásaira, bírálataira vonatkozólag: „Én a nagy szótárban a legnagyobb szivfagy kitételére ezt a szót fogom ajánlani: Bajza!“

Különben a szigorú lelkű kritikussal a legjobb barátságban élt. Szorgalmasan dolgozott Szemere Miklós többi társai Wachott, Kerényi, Sárossy és Beöthy Zsigmond stb. körében s csak azon vette magát észre a nagy munkálkodás közepette, hogy egy vivásu, egykoru társai lassan-lassan hulladoznak s a küzdőterem a sok közül egyedül marad. Az Athenaeum tagjai lassanként egymás után mind sirba szálltak. Belátta, hogy a forradalom után újabb ismerettségéről, barátságáról kell gondoskodnia s mintha előre megérezte volna hosszú korát, fiatalabb írőkkel kell frigyre lépnie. Így ismerkedett meg azután Arannyal, Tompával, Kazinczy Gáborral, Lévy Józseffel, Gyulai Pállal és Szász Károllyal, stb. Így munkálkodott később az Arany szépirodalmi „Figyelő“-jében, amelyben a Bajza mintájára szeretett egygel-mással polemizálni, így Brassayval és Salamon Ferencel.

Napos, örökké verőfényes kedélyének jölesett, ha a komolyabb írók közül egyiket,

vagy másikat fölbosszanthatta. S jókat nevezett lasztóci tusculanumában, a komoly, elhatározott föllépéseken, civódásokon. . . Jó módu, jó szivü, barátságos, vendégszerető ember lévén, háza a tisztességes látogatók előtt mindig nyitva állott. De mégis legszívesebben fogadta azokat a fent nevezett férfiakat, a kik lelkéhez, szívéhez legközelebb állottak. Sokszor viszhangozta a lasztóci-tusculanum Kazinczy Gábor, Lévy, Tompa stb. remek toasztjait.

Sokszor megdördült a sátoroshegyek lombsűrűjében a költő-vadászok gyilkos duplája s az elejtett vadakat ugyancsak hordták az ősi lakhelyre s azoknak izletes elkészítése és élvezése mellett sokszor felhangzottak Szemere Miklós eredeti, örökszép bordalai. Mert bizony akkor nem úgy volt, mint most. A tokaji-nektár: ez a híres caecubi és falernumi ital sokkal jobban összehozta az írókat, a rokon lelkeket s szinte jól esett, ha vidám kedélyben az egyik jobban sziporkázott, élcelt s jobb verseket rögtönzött, mint a másik, mig most a közöny, a pöffeszkedés, az irigység, a fennhéjzás kora divik, az járja! — A sárospataki legatusok alig várták az ünnepet, amelyek azután elvezették őket Lasztócra a költő szívélyes otthonába. Be-beállítottak sárosan, porosan a költőhöz, ki vagyonaival, háztartásával mit se törődve, — melynek gond-

sére a választmány bizottságot küldött ki, amely bizottság részletes javaslatát a választmány két ízben is beható tárgyalás alá vette s a legközelebbi közgyűlés elé már előterjeszti. . .

A lefolyt évben szereztetett be egy egészen új tekeasztal, melynek költsége a régi tekeasztalnak 300 korona értékben való becsérelése folytán, 12 darab új dákoval együtt 618 korona.

„Olvasó Kör“-ünknek az 1904. év elején 62 alapító, 52 résztvevő és 32 katonatiszti tagja volt. Az év folyamán belépett 6 alapító, 2 résztvevő és 4 katonatiszti tag. Elhalt 2 alapító, 1 résztvevő, eltávozott és így kilépett 4 alapító, 5 résztvevő tag és így az 1904. év végén „Kör“-ünknek 62 alapító, 48 résztvevő és 36 katonatiszti tagja volt, azaz összesen 146 tag, melyet az 1903. évi tagok számával egybe vetve, kirűnik, hogy a tagok száma a lefolyt évben az előző évihez képest 7-tel szaporodott.

Az olvasó közönség részére a lefolyt évben rendelkezésre állott 3 magyar, 1 német élelapp; 1 magyar, 1 német szépirodalmi lap; 9 magyar, 4 német fővárosi politikai napilap, 4 magyar, 1 német és 1 román vidéki napilap, összesen 25 darab.

A lefolyt évben „Olvasó Kör“-ünk 3 nyilvános táncestélyt rendezett, még pedig: január hó 19-én és február hó 13-án, a harmadikat az „Olvasó Kör“ 30 éves fenállásának megünneplése alkalmából, november hó 10-én. E három táncestély 146 korona 56 fillérrel gyarapította az „Olvasó Kör“, pénztárát. . .

A számadás vizsgáló bizottság jelentéséből a tekintetes közgyűlés részletes tájékoztatást nyert „Olvasó Kör“-ünk 1904. évi pénzügyi viszonyait illetőleg, amennyiben 4717 kor. 18 fill. bevétellel szemben 4068 kor. 59 fill. kiadás mellett a tiszta maradvány 648 kor. 66 fill. és így pénzügyi tekintetben a lefolyt év az előzőhöz képest kedvezőbbnek mondható 87 kor. 49 fillérrel.

Ami „Olvasó Kör“-ünk látogatottságát

illeti, fájdalommal jelenthetem, hogy az az előző évihez képest nem javult, jóllehet már mult évi jelentésemben is azt voltam bátor jelenteni, hogy „Olvasó Kör“-ünk csak ünnepeken örvend némi látogatottságnak, míg hétköznapokon hiányzik abból minden élénkség, minden élet.

A rideg közöny megtörésére, az érdeklődés felkeltésére irányult a lefolyt évben is a választmány minden működése, minden ténykedése és hogy e célját, e nemes törekvését mennyiben sikerült elérnie, a felett bírálatot mondani a tekintetes közgyűlés van hivatva.

És most, midőn tiszteletteljes jelentésem szives tudomásul vételét kérem s gyarlóságomért kegyes elnézésükért esedezem, befejezem jelentésem azon őszinte óhajom kíséretében, hogy Isten áldása legyen egyesületünkön és egy akaratu, egy cél felé törekvő munkálkodásunk boldogítsa a mi szeretett, édes hazánkat.

Fogaras, 1905. február hó 12-én.

Zankó Emil, titkár.

Mercuriusz tarisznájából.

„De mint futótűz terjed szét, sutogva előbb a beszéd“ . . . szavallja Mercuriusz, Várad Antal ismert, szép versének sorait, mialatt feltűnően tömött tarisznáját mutogatja.

— Miféle beszéd terjed olyan sutogva? kérdem közönyösen.

— Reszkess oh fogarasi Lloyd, kiáltja nagy páthosszal a csélesap fiu, reszkess, mert immár vége felé közeleg dicsőséged. Tudd meg hogy konkurensed, sőt konkurenseid támadnak! Nem lesz ma már egyedül Fogarason, az ujság, ujjabb, érdekesebb támad március 4-én és az életre kelő, bájos személyesítőre találó rovatokkal a

te holt betűid nem vehetik fel a versenyt! Terringettét, még magam is elpártolok tőled, hiszen olyan kedves napihirrovatot te ugysem tudsz kiállítani mint az uj, a szellemes és ötletekkel teli lap. A sport meg még soha sem volt olyan közkedveltségű Fogarason, mint ezután lesz és így sajnállak cimborá, de alighanem itt hagy téged a te szárnyaslábu Mercuriuszod, hogy a bájos és kedves, élő rovatokat kötelezze le, szolgálataival.

Mit sem értek az egész, lelkesült gagyogásodból! mondám haragosan. Tán vaddisznó vacsorán voltál és ott lelkesültél ennyire fel?

Oh te világtól elmaradott ember! Hát nem tudod még azt sem, hogy az unitáriusok március 4-iki estélyén előadandó élő ujságról beszélek?! Épen a próbákról jövök! A kulcslyukon bujtam be, — mint a hogy egy jó riporterhez illik — és a kedves, eleven rovatok lelkesítettek így fel.

Bár ismertem régen Mercuriuszt, aki a szépnem kedvéért minden hűtlenségre kész, mégis boszant fenyegetése, hogy átpártol az uj laphoz, s hir nélkül hagyja huséges cimboráját.

— Tudod-e Mercuriusz, hogy én mégsem vagyok olyan világtól elmaradott ember, mint te hiszed. Már értesültem a konkurenciáról, de megis nyugodtam már, mert hiszen téged, szárnyaslábu hirhordóm nem rabolnak el tőlünk. Annyi szellemesnél szellemesebb ötletet, ügyes hirt hoznak a bájos eleven rovatok, hogy ott, csélesap cimborá reád már nem lesz szükség. Azért ne is ellenkezz, hanem ide a tarisznát!

Fájó sohajjal nyújtja át a hirt és alig egy pillanat múlva már eltűnik. Bizonyosan megint a próbákra szökött, mert kíváncsi, szörnyen kíváncsi ez a pajkos Mercuriusz. Szeretné kikutatni minél előbb az érdekesnek ígérkező, általános kíváncsisággal várt estély programját.

Én meg gyorsan bontogatom a hirt, mert már későre jár az idő.

Érdekes vadászkalendrőről szól az első. Egy szenvedélyes vadász, vaddisznólesre megy, de az ohajtva várt vad nem jön. Már már türelmét veszti, mikor csörtetést hall és hatalmas agyarást lát előtörtetni. Lélekjelenlétét nem vesztve puskáz rá, de nem jól talál, a hatalmas vad dühösen ront felé. Gyorsan félreugorva maga elé tartja puskáját, ütésre készen, azonban az is szétropan és teljesen védtelenül áll a dühös fenevad előtt. Lélekjelenléte nem hagyja el oldalt ugorva, hirtelen ráugrik a vaddisznó hátára. A vadállat dühösen forog körbe, de a vadász szilárdan ül

jai áldott, szorgalmas neje nehezdedek — betemetkezett gyönyörű könyvtárába, mit szarvasagancsok, kikészített bőrök díszítettek. Sok gyenge legény az ajtaját ki se tudta nyitni, mert egy osigán járó hatalmas vasgolyó nehezítette a költő könyvtárába való bejutást. Sokszor a kis Hefaisztosz: a bicegő öreg segített az ünnepi deákoknak, kiket azután viccesen fogadott és köszöntött. Szerető neje s két szép leánya szívesen látta az érkező s meglehetősen éhes gyomru legatusokat s midőn már észrevette a mosolygó öreg, hogy a legátus uraimék jól ettek, jól ittak, felszóllította őket ebéd, vagy vacsora után költői versenyre, mondván: „no ki tud hamarabb egy jó dalt vagy verset írni?“ . Bezzeg, sokszor azután az öreg nem is sejtve, olyan hatalmas tollu legényekre akadt, akik a versenyben diadalmasan győzedelmeskedtek felette, mi neki igen kedves porceket, órákat szerzett.

Igy élt az örök ifju öreg Lasztócon, 1802-től kezdve, — mely évben Kossuth is született, — vigan, boldogan egészen 1881-ig s a nálanál jóval fiatalabb Kazinczy Gábort és Tompát is tul élte. Életének javarészét a természet kebelén töltvén, költészete is oly egyszerű, őszinte, üde, mint maga a természet. Főbb jellemvonása az, hogy ő már teljesen szakított, levetette az ugynevezett almanach-

lyra rideg s unalmas formaiasságát, csak az a kár, hogy nem tudta azt ujjabb köntössel fölcserélni. Eredeti, zseniális ötletei, eszméi oly hanyag külsőben, közben jelennek meg az irodalomban, hogy e miatt nem tudtak s tudnak költőjüknek nagyobb népszerűséget szerezni, nevére dicsőbb fényt deríteni, ezért van az, hogy az irodalomban oly keveset s röviden, pár sorban méltatják!

Mi csodáljuk, bámuljuk, eredetiségét, költészetének friss forrását, üde báját, humorát és tűzét, ezért gyujtottunk e sorokban szövétneket örök emlékének, ki most már szintén elmondhatja önmagáról is azt, amit általánosan irt, hogy:

„Visszatérsz az anyaföldbe,
Melyhez vágyad úgy von,
Nem lesz semmi, a mi többé
Tőle elszakasszon.“

Igaz! Ugy van! A természet örök törvénye a halál, őt is elszakította az élők közül, de csak azért, hogy beleolvadjon abba a végtelenbe, melyet annyira dicsőített, mely varázserőt és bájot adott költészetének. Ennek a pár sornak, csekély emlékezésnek pedig legyen hivatása az, hogy ragyogja be érdemét, mely örök s felkeresvén a vidám kedélyű dalnok eszöndes siralmát, gyujtson áldó sugárt emlékezetének!

rajta. A vad most futásnak ered, a vadász előveszi vadászkesztését és kiszurkálja a vadkan szemeit. A kiabálására elősiető munkások verték végre agyon a kant. Hiába, minden körülmények között, de különösen a vadászatnál fődolog a lélekjelenlét!

A havasokban különben olyan hó van, hogy senki sem meri megkísérteni ott a járást. Legutóbbi értesülésünk szerint két méter magas a hó, ember és állat egyaránt elsüllyed benne. Fához sem tudnak jutni az emberek, nem csak nálunk, de a havasalji falvakban is nehéz az embereknek még a saját tulajdonát is megkeríteni, valósággal eltemette a hó a falvakat. A nyár elején majd, — mikor a napsugarai felolvasztják azt az óriási hótömeget, ami a havasokba van, — szűk világ lesz az árvíz miatt! A tavalyi szárazság után lesz vízben részünk, de megint csak kárára az embereknek!

Ismét hozott egy pikáns dolgot a hamis Merkuriusz! Ő is úgy tesz már mint hírneves írónk: Herceg Ferenc, aki novellája címe alá odairja: erkölestelen történet. Csupa hamisságból teszi ezt, így biztos benne, hogy mindenki siet elolvasni azt. Merkuriusz is előre bejelenti, hogy pikáns dolgot hozott és érdekesen írja a következőket.

Vajdafalván történt, hogy egy fiatal legény eljegyezte ideálját. A leány, — bár azelőtt mindig hidegen viselkedett a kéréssel szemben — most gyanus mohósággal egyezett bele a házasságba, sőt az egész mátkaság ideje alatt, feltűnő módon siettetette az esküvő napját. A vőlegény boldog volt és örömmel várta az esküvőt, amikor majd végre keblére ölelheti gömbölyű, sőt folyton gömbölyödő menyasszonyát, de egyelőre nem részesülhetett a boldogságban, mert esküvője után a menyasszony alig birt már hazamenni és a lakodalom estéjén „egyegészséges leány gyermeknek adott életet“. Anya és gyermek, a „körülményekhez képest“ jól érzik magukat, a szegény, tudatlan vőlegény pedig szomorúan bámul a fészkébe csempészett kakukfiokára. Ha látta volna a „Lotti ezredesei“ című szindarabot, valószínűleg azt énekelné most, hogy: „a gólya, a gólya, oh mi régen zeng a nóta róla!“

A tavaszias napsugár is vesztére tör az embereknek. A déli órákban ugyanis csónakázó helyekké változtatja utcáinkat, a gyalogjárókat, négy óra után azonban a fagyos leheletű tél apó korcsolya térré fagyasztja. Hogy minden háznál bővében van a hamu és a fűrészpor, az természetesen nem tartozik sem a háziurakra, sem a hatóságra. Hiszen csak nem pazarolja azt a drága fűrészport és a

hasznos hamut, gondolja az egyik, — kedvezzünk a polgárságnak, ne szorítsuk költséges dolgokra — mondja a másik. Hogy az utcán járókelő nép mit gondol és mit mond, — mikor félve csuszkál a gyalogjárón, vagy inkább a nagy havat tapossa a kocsitron — azt az olvasó képzelő tehetségére bízom.

Merkuriusz vigan trillázva szalad el ablakom alatt, s bekukucskál. Jupiter atyám! Te még most is irsz pajtás? Kérde kacagva. Én azóta már a március 4-iki estély egész programját végig élveztem gondolatban!

Vigan szökken fel fülkéjébe, én pedig pontot teszek és jó éjt kívánva a füttyölgető Merkuriusznak, hazabotorkázom a koromsötét estén. Hja! a nap-tárban holdtölte áll! Mit tartozik az a mi lámpásainkra, hogy borus, sötét az ég. No de nem sokáig tart már ez az állapot! Villamoslámpa, jöjjön el a te országod!

alugy ymlah.

Az „Erdélyi Kárpát Egylet“ fogarasi osztályának felelődése.

Dicséretes mozgalom indult meg városunkban az utóbbi időben. Célja az 1901 évben megszűnt „Erdélyi Kárpát Egylet“ fogarasi osztályának felébresztése. Az eszme a vármegyei közigazgatási bizottság kebelében merült fel. Ugyanis az elmúlt évben a vármegyei közigazgatási erdészeti albizottság javaslatot készített, melynek célja az erdők jövedelmezőségének előmozdítása. A javaslat igen helyesen érdeink jövedelmezőségét igen nagy mértékben fokozni véli azáltal is, ha természeti szépségekben gazdag havasainkban — melyet fájdalom magunk fogarasiak is csak igen kevesen ismerünk — a turisztikát meghonosítjuk és vármegyénk lakóinak turista-kezdét emeljük. E gondolatból kiindulva lépett összeköttetésbe az E. K. E. központjával, a mellyel folytatott levelezések folytán a nem rég megszűnt osztály újjáélesztése tárgyában folyó hó 11-én Dr. Benedek Arthur elnöklete alatt értekezlet volt az E. K. E. központja kiküldött képviselőjének, Kovács Géza főtitkárnak részvételével. Az értekezleten megjelent: Belle Sándor vármegyei főjegyző, Bisztray József vármegyei I. aljegyző, Bodnár József főlevéltárnok, Fridrik Géza jószágigazgató, Pécsány Armin gazdasági segédtsízt, Gombos Gyula, Gremperger Alajos gazdasági intézők, Herzenyi Imre főszolgabíró, Kovács János postafőnök, Polákovics György m. kir. erdészjelölt (Sárkány), Szabó Károly uradalmi intéző (Alsószombatfalva), Várnai Sándor m. kir. erdőmester, Váró Béni kir. tanfelügyelő, Zankó Emil m. kir. főerdész és Dr. Zankó Géza szolgabíró.

Dr. Benedek Arthur az értekezletet megnyitván a megjelentek valamint a központ képviselőjének üdvözlése után felkéri Zankó Emilt, mint a megszűnt osztály volt titkárárt, hogy ismertesse a megszűnt osztály történetét kezdetétől végéig, a mit Zankó Emil meg is tett és részletesen elmondta a volt osztály megalakulását, a fennállása alatti lényegesebb mozzanatokat, a turisztika érde-

kében tett fáradozásait, a központtal való érintkezését, valamint részletes adatokban sorolta elő az osztály volt tagjainak számát, tisztviselőit, bevételeit, kiadásait, több éven át tartó eredménytelen küzdelmét stb., s végre megszűnésének okait és körülményeit, s egyben indítványt tett, hogy az értekezlet mondja ki az osztály újból való megalakulását, a melynek érdekében maga részéről is készségesen fog közremunkálni.

Ezután Kovács Géza főtitkár vázolta nagyjában az E. K. E. megalakulását, egész Erdélyre kiterjedő tevékenységét, jelenlegi működését, vagyoni állapotát, s részletesebben beszélt arról, hogy mik az okai egyes osztályok, mint például a volt fogarasi osztály megszűnésének. Azt ajánlotta vegyük fel a fonalat ott, a hol elejtettük, állítsuk fel az osztályt, a központ szívesen lesz segítségünkre, megtesz minden lehetőt, s ő maga részéről is a legnagyobb készséggel ajánlja fel tevékenységét. Szólt ezután arról, hogy milyen módon lehetne az osztály létezését egészséges szellemben lehetővé tenni, miként lehetne az idegen forgalmat emelni, majd vázolta az általános és részletes programot, a melyet az osztálynak megalakulása után megvalósítania kell.

Az értekezlet a főtitkár által előadottakat a legnagyobb örömmel vette tudomásul, majd Dr. Benedek Arthur, Fridrik Géza, Várnai Sándor meg többek hozzászólásai után kimondották, hogy az osztályt újjászervezik, s mihelyt az osztály megalakulásához szükséges minimális aláírások meglesznek, alakuló gyűlést tartanak és a tavasz beálltával az osztályt a meghívandó központi elnökség részvételével ünnepségek keretében alakítják meg. Majd Fridrik Géza indítványára az értekezlet köszönetet szavazott a központ kiküldöttjének, a jelen lévők pedig azonnal be is léptek az E. K. E. tagjai sorába.

Végül megbízta az értekezlet az elnökséget, hogy bocsáson ki ívet és az alakuló közgyűlésig indítsa meg a legkiterjedtebb módon a tagok gyűjtését.

Dr. Z. G.

H I R E K.

— **Áthelyezések.** Berger főhadnagy és Kope hadnagy városunkból Brassóba helyeztetek át. Ugyazintén Kolbe József főhadnagy is, a fáradhatatlan turista, aki a Kárpát-egyesület érdekében olyan páratlan munkásságot és buzgóságot fejtett ki. Városunk sok élvezetes napot köszönhet Kolbe főhadnagy leleményességének s remek, szép havasaink is neki köszönhetik, hogy elhagyott, vadregényes helyeik járhatókká és ismertekké lettek. Kívánjuk, hogy Brassóban jól érezze magát, de ne feledkezzék meg rólunk sem. Isten vele!

— **Kinevezés.** A fiemei pénzügyigazgatóság Vogel Viktor napidíjas vámgyakornok jelöltet a fiemei fővámm hivatalhoz id. minőségű segélydíjas vámgyakornokká nevezte ki. Vogel, városunk szülötte s lapunknak is munkatársa, kineveztetéséhez őszintén gratulálunk és szerencsét kívánunk neki: „sic itur ad astra!“

— **Halálozások.** Trebitzky Herman, volt többszörös vendéglős és főpincér 49 éves korában f. hó 22-én reggel 4 órakor régi szivbaja következtében hirtelen elhalt. Temetése febr. 24-én d. u. 4 órakor volt a róm. kat. szertartás szerint. Essigmann Károly, sárkányi koresmáros f. hó 22-én

hirtelen — szívszélhűdés következtében — meghalt. Holttestét Sárkányból Fogarasra szállították s f. hó 24-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Köszönet nyilvánítás.** Feledhetlen férjem gyászos elhunyt alkalmából oly tömegesen érkeztek hozzám, bánatos özvegyhez, ugy egyletek, valamint magánosok részéről részvét nyilatkozatok, hogy lehetetlen azokat magánuton megköszönni. Az újság hasábjain mindok tehát hálás köszönetet a vármegye nagytekinetű közigazgatási bizottságának, Fogaras nagyközség tekintetes képviselő testületének, a fogarasi tekintetes olvasókörnek, valamint magánosoknak. Özv. Kapocsányi Mórné.

— **Te vagy** című hangulatos, szép költeményre mely K a t o n a József, áll. főgimn. r. tanár avatott tollából került ki, ezuton is főlhívjuk olvasóink b. figyelmét.

— **Sertésvész ellen elrendelt zár feloldása.** Tudvalevőleg a sertésvész Fogarason még a múlt év július hó 29-én lépett fel és időközönként minduntalan fordult elő egy-egy elhullás, minek következtében a sertésvész ellen elrendelt zár a folyó évre is kiterjedett. Azonban a szigoruan alkalmazott óvintézkedések foganatosítása folytán a betegség valahára véget ért, minek következtében Fogaraszvármegye alispáni hivatala Fogaras községet a járványosan uralgott sertésvész zárlata alól feloldotta. Ezen zár feloldás tényét örömmel közöljük, mert nemcsak Fogarasnak, hanem az egész vármegyének örvendetes tudomásul szolgál, mivel ennek következtében a sertésvásár és sertésforgalom teljesen szabaddá tétetett.

— **Fertőző betegségek.** Herszény községben vörheny: 1, Kopacsél 2, Sebes 10, Kerc 2, Vaád 1 eset. Alsómoocs községben ronesoló toroklob: 1 eset. Fogarason hasihagymáz: 3 eset a kózkórházban.

— **Panaszok vármegyénkben.** A „Gazeta Transylvania“ legutóbbi számában a lap fogarasi levelezője több rendbeli panasszal áll elő melyeket célszerűnek találjuk lapunkban közzétenni. Az egyik panasz az, hogy Ósinka határán eladták az erdőt, még pedig a helyszínén a lábán 30 fillérért köbméterét. A nép, élén az erdészeti hivattal, mindent megtett, hogy ezt megakadályozza, azonban a jegyző pártja győzött és az adásvévesi szerződés létre jött. A második panasz az, hogy az előljáróság nem igyekszik a népközött fölmerülő vizályokat békés uton elintézni, hanem minden ilyen ügyet peres utra terelnek és így a néhány korona miatt támadt egyenetlenség tárgyában több száz koronára menő perköltséget okoznak a feleknek. A harmadik panasz, hogy a tenyész állatok vásárlásánál a képviselőtestületeket mellőzik és így ezek nem gyakorolhatnak arra befolyást az előljáróságok utján Végül megemlíti a levelező, hogy a községi jegyzők a vármegye által a magánmunkálatokért megállapított díjtételek felemelését kérelmezték. Ime ezek vannak a: „Gazeta Transilvaniában.“ Mi, mint a vármegye szócsöve, akik ennek ügyeit, örömet, vagy bajait, szívünkön, lelkünkön hordjuk, ezután fölkerjük az ósinkai jegyzői hivatal, hogy mi is van hát ebben a dologban? Kérjük, nyilatkozzék a fenti hivatal, hogy sorait lapunk hasábjain közhessük.

— **Újabb stikli.** A berugott alakok már nemcsak a levegőt rontják dudolgtássaikkal, hanem egyes családok ablakain be

is zörgetnek s mire az illetők az ablakhoz érnek, kogy leöntsék őket: „illa berek, nád a kerek“ elillannak. Több panasz érkezett már be hozzánk, ez újabb stikli miatt, jó lenne tehát, ha az illető hatóság leütemé s kijózanítaná ezeket az alakokat ebből az éretlen, gyermekies tréfákból!

— **A voilai takarékpénztár** f. hó 12-én tartotta évi közgyűlését. Évi mérlegét 46649 korona alaptőkével és 7208 korona nyemreménnyel zárta le. Ez alkalomból kifolyólag tisztelettel kérjük a helybeli takarékpénztárak igazgatóságát, hogy az alaptőkét a nyemremény számaival együtt közlés végett beküldeni sziveskedjenek.

— **Részleges holdfogyatkozás.** F. hó 19-én (azaz vasárnap) este részleges holdfogyatkozást volt alkalmunk megfigyelni. A holdfogyatkozás este 7 órakor kezdődött és 8 óráig igen szép látványt nyújtott. Nyolc óra tájban a holdnak kétötöd része sötét volt. Ettől kezdve megint világosodni kezdett, azonban az előtte összetorló köd miatt nem sokat lehetett látni, 9 óra 12 perckor a tünemény véget ért.

— **Hányszor jelenjék meg egy hirdetés?** Erre a kérdésre vonatkozólag lapunk kiadója a következőképen felelt: — „Legalább h é t s z e r ! Mert, először csak elisklik az olvasó szeme fölötté, másodsor már megjegyzi magának, harmadsor már el is olvassa, de még nem gondolt rája, negyedsor már gondolkodik felette, ötödszöri megjelenésnél beszél az asszonnyal, a hatodiknál megakarja próbálni s végül a hetediknél vásárol.“ — Ez a felelet bár tréfás hangú, de mégis igaz. Ha valamely hirdetés egyszeri közzététele nem jár eredménnyel, ez már kedvét veszi a hirdetőnek. Hirdetés pedig csak akkor hozza meg a maga gyümölcsét ha az állandóan az olvasó szeme előtt van és fel sem kelti annak figyelmét, érdeklődését előbb, míg ugyszólván jó ismerőse nem lesz.

— **Állami segély.** A földmivelésügyi miniszter a lapokban udvarhelyvármegyei gazdasági egylet részére háziipari tanfolyamok rendezésére 900 koronát, „népies gazdasági, előadások“ költségeire pedig 300 koronát engedélyezett. Hát mi nem mozgolódunk az e fajta ügyekben. Ha kérnénk, talán mi is kapnánk? Nem de?!...

— **Helyi érdekű vasut.** A kereskedelemügyi miniszter a Sovárad-parajdi helyi érdekű vasut közigazgatási bejárását elrendelte s annak megkezdésére határidőül f. hó 28-ikát Parajd község házához ki is tűzték. Hát vajjon a mi vasutunk: a Fogaras-brassói vasut ügyében mikor fogjuk már az első lépést megtenni? Hála istennek mi a vasutügyben mindent megtettünk, ami tőlünk telhető, s amit tennünk kellett. A késedelem okáért csak egyedül Brassót vádolhatjuk, ahol még most is gyűléseznek a hátralevő s megszerzendő összeg tárgyában.

— **Megveszett tenén.** Eddig nagyobb részt csak kutyákról hallottunk eféle híreket. Hát ez nem privilégiumuk a derék házörzöknek. Tóresváron egy paraszt gazdának megbetegedett a tehene. Feleségével és két fiával gyógyítani kezdték. Szájába öntögettek mindenféle szert. Közben megsérültek kezükön; a tehén pedig megdöglött. . . Az állatorvos megállapította, hogy a tehén veszett volt, miért is az egész családot felszállították a budapesti Pasteur-féle intézetbe gyógykezelés végett.

— **A borbélyműhelyekre** igen üdvös

szabályrendeletet alkottak nemrégén Budapest, a várostanácsnál, amelyből — okulásul — a következőket közöljük: Az üzlethelyiségeknek és berendezésüknek kifogástalanul tisztáknak kell lenniök; a helyiségben az alkalmazottaknak hálóiok nem szabad. Ha valamely vendég iránt az az alapos gyanu merül föl, hogy bőr- vagy hajbetegségben szenved, a személyzet a kiszolgálást csak akkor teljesítheti, ha az illetőnek saját eszközei vannak a nyírásra vagy borotválkozásra. Az eszközöket minden munka után alkoholba mártott gyapottal, vagy valamely más fertőtlenítő eljárással kell megtisztítani, a nem fémből készült eszközöket pedig forró szódavízoldattal, vagy gőzfertőtlenítő készülékkel. Heegerkefét nem szabad alkalmazni, mert ezt alkalmas módon nem lehet könnyen tisztítani. Rizsporzóbojt használata tilos, ezt kis gyapotpemizivel kell pótolni, amit egyszeri használat után el kell dobni. Nem szabad közös bajuszkötőket alkalmazni; ilyen csak annál a vendégnél lehet használni, akinek az saját tulajdona. Az ecsetet, szivacsot, kendőket és törülközőket csakis száraz és szigoruan tiszta állapotban lehet használni. Ezen szabályrendeletnek áthágása, amennyiben súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást képez és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagy esetleg öt napig terjedhető elzárással jár.

— **Visszautasított kivándorlók.** A belügyminiszter arról értesült, hogy a New-Jorkba érkező kivándorlókkal zsufolt hajók napokig várnak a kikötőben, míg a partraszállás előtt a bevándorlási bizottság vizsgálata alá kerülhetnek a kivándorlók. Az is tudomására jutott a miniszternek, hogy a kivándorlók közül többeknek a partraszállás megtagadtatott és az illetők visszautazására kényszerítették. Felhívta tehát a miniszter vármegyénk alispáni hivatalát, hogy az utlevélért folyamodókat közögei által e körülményre különösen is figyelmoztesse és minden rendelkezésére álló eszköz felhasználásával a legkiterjedtebb módon juttassa a lakosság tudomására, hogy a munkaviszonyok az észak-amerikai Egyesült-Államokban jelenleg nem kedvezők és így a kivándorlók, amennyiben szándékuktól lebeszéléssel sem lennének eltéríthetők, keserű csalódásoknak lehetnek kitéve.

— **Szalmafónó tanfolyam.** Most értesültünk: Krizba községben Brassóvármegye alispánja szalmafónó tanfolyamot rendezett be. Az előleges intézkedések megfőrténte után a tanfolyamot már meg is nyitották. A tanfolyamon résztvevők száma 90—95-re tehető. Talán csak majd minálunk is építenek már valamiféle gyárat nem sokára?! Mert bizony a mi szegény népünket is csak ez segíti ki a bajból!...

— **Jóváhagyott drágasági pótlék.** Az ujvidéki felekezetek által tanítóiok részére kérelmezett s a törvényhatósági közgyűlés által még a múlt év végén engedélyezett drágasági pótlékot a belügyminiszterium jóváhagyta. Jó volna már nekünk is mozogni ebben az ügyben, mert nálunk is nagyon emelkedik mindenféle élelmiciknek az ára.

— **Vadászati kihágás-e a nyulnak elfogása kézzel vagy kutyával?** A minisztertanács legújabb döntése szerint: nyulnak kézzel elfogása, illetőleg kutyával való elfogatása a vadászatra nem jogosultak által, vadászati kihágást képez s elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik.

CSARNOK.

Galac történetéből.

— Irta: Áron Miklós gör. kel. lelkész. —
(Folytatás.)

Iuonul Tomósei, volt bíró működése alatt épített a templom (a hajó) 1841—1852 ig, Comsa Iuon biráskodása alatt az egyház tulajdonát képező ház, mely a templom mellett fekszik és a melyben Iuon és Chândea lelkészek laktak, egy a „Sez” nevű dűlőben fekvő földrészlet ellenében Comsa (Roşca) Iuon telke lett, Cojocariu Iuon volt bíró működése alatt pedig, 1856-tól 1860-ig, az iskola épített fel.

Következtek azután: Păcală George, Duleag Iuon (u. n. Nică), Áron Gergely és Schiopu Petru, 1870—1904. évek alatt.

George Păcală előjáró alatt öntetett a nagy harang Brassóban 1875 évben, 1881-ben pedig a községi korecmahelyiség, mely 193 házzal fekszik Blumerich-től megvásároltatott. Păcală George, Áron Gergely és Petru Schiopu bírák működése alatt a szomszéd községgel, Nagy-Sárossal volt községünknek nagy pöre határrendezés miatt, mely per aztán Galac község veszteségével fejeztetett be és a mely 10000 korona költségbe került. Ugyanekkor Fogaras megye utja Mădrăgan nevű szikla lerombolása által valamint Susu Iuon házának áthelyezése által is, készítettet el, majd 1888-ban az erdőmegváltás és végül a katonai lövőde kiszájtás által véglegesen állítatott fel „Lunca din jos de sat” nevű és a község mellett elterjedő dűlőben, 1882-től 1890-ig.

Még ma is mint községi bíró, Schiopu Petru működik, ki már 12 évi szolgálatával és atyai tanácsaival valamint szorgos és lelkiismeretes kötelességtudásával magára vonta a lakosság szeretetét és jóakarátát, és a kinek működése alatt 1903 évben a Fogaras és Galac közti Olthid leromboltatott, hogy a jövő években az előbbtől valamivel lejjebb egy szebb vashid építtessék fel. A régi fából alkotott hid Mária Terézia uralkodása alatt épített fel újra 1769-ben (1763-ban is, mint ma, le volt rombolva, a mint Savoiovicu Andreiu fogarasi tanító által, a fogarasi gör. kel. templom tetején volt kereszt gömbjében elhelyezett iratokból is kitűnt 1791. évben.

Tehát az Olthid 135 évig tartott, sőt még 15 év el fog telni míg teljesen le lesz rombolva (mivel a gyalog való járásra most is használatban van), s így elmondhatjuk, hogy 150 évig tartott, a mi elég egy fahidtól.

Az első községi jegyző nálunk, Galac községben hagyomány szerint Lazar Aron (volt községi bíró is) és Apáti Vince fogarasi lakos, és pedig 1843—1860-ig.

Apáti Vince alatt 1856—1960 között építettet az iskola is.

Következett Grozea Iuon jegyző 1864—1872-ig, ki mint jegyző meg is halt. Grozea alatt vetették megalapját egy egyházi alapnak, a községi korecma bérjövendelméből a most is látható, Barcea George melletti salonban (mely ma béretlenül áll, a községi iroda felépítése céljából), — azonban nem lett semmi eredménye. Ugyancsak Grozea alatt szabályoztatott „Valea hireanului” nevű patak is, a gyakori árviz megátlása céljából.

Következett Păcală George közs. jegyző

(volt bíró is), ki 1872—1878-ig vagyis 6 éven át működött.

Következnek azután mint körjegyzők Illény község székhelylyel:

1. Nicoară Miklós ótoháni születésű, ki még most is életben van mint nyugalmazott jegyző Ótohánban Működött 1878—1890-ig. (Mellékesen megjegyzem, hogy neje „Kedves apám” címen nevezte ;

2. Pop Emil, ósínkai születésű, ki most is működik mint jegyző Ósínkán. 1890—1892;

3. Bica János nagyvoivodeni születésű (ma posortai körjegyző) 1892—1896-ig; és végül.

4. Grama Kelemen reusori születésű, ki a körjegyzőség székhelyét Illényből áttette Reusorba, hol a kornak megfelelőleg, szép épületeket és körjegyzői irodát épített. Grama Kelemen 1896-tól, mai napig működik ezen körjegyzőségben.

Grama Kelemen alatt adatott el a községi erdő 40,200 korona értékben Pokol Sándor fogarasi lakosnak, tervbe lévén egy község ház felépítése, valamint a községnek minden részről való felvirágoztatása, úgy, hogy a jövőben Galac község könnyebben teljesítetheti kötelezettségeit úgy az állammal, mint az egyházzal szemben.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

K. J. Fogaras. Örömmel és köszönettel vettük sorait. Kívánságának ime eleget tettünk s kérjük, hogy becses ígéretét váltsa be. Üdvözlét.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

HIRDETÉSEK.

Sz. 142—1905 körj.

Árlejtési hirdetmény.

Szeráta község előjárósága közhírré teszi, hogy 5048 kor. 80 fill. építési költséggel előirányzott községi korecmaház építését a község házában f. évi március hó 19-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános szóbeli és írásbeli árlejtésen adja vállalatba.

Ugy a szóbeli árlejtés, mint az írásbeli ajánlatokhoz az építési költség előirányzat 10% készpénzben vagy más elfogadható érték-papírokban, betéti könyvecskében melléklendő, illetve a szóbeli árverés megkezdése előtt a községi pénztárban leteendő.

A szükséges fuvarozásokat 35 km. belül a község természetben adja, valamint 420 kézi napszámot is.

Az építéshez szükséges kő, téglá, cserép, mész és homokanyagot a község adja.

A részletes árlejtési előirányzat a szkórei körjegyzői-, minden kedden Szeráta község irodájában, valamint az alsóárpási főszolgabírói hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Szeráta, 1905. évi január hó 31-én.

Comsia Sándor, sk. Pralea György, sk.
körjegyző. bíró.

Egészen ingyen!!

Zománcozott edényt nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazekat különféle nagyságban 12 darabot 1 fnt 75 krért szállíthatok. — Ingyen csomagolás utánvét mellett.

A többi tárgyak feltűnő olcsó árban.

Árjegyzéket ingyen küldök. 6—20

KOHN, gyári raktáros, Budapest, VI., Csengeri-utca 51. szám.

Egy egész jó karban levő
TEKE ASZTAL
jutányos áron eladó. Bővebb értekezés e lap kadóhivatalában.



4071 F. sz.

Valódi ezüst remontoir női óra, 3 erős fedéllel szép kivitelben 12 K. 14—52

Erős Gyula

NAGYSZEBEN, Disznódi-utca 3. szám.

Mindenemű órák, ékszerek, arany- és ezüstáruszerek, ezüst-éveszközök, asztalfeltétek, templomi kellékek.

Erdély legnagyobb raktára.

Látszerézi cikkek nagyraktára.

Szétküldés csakis utánvét mellett
Mindenféle vésések legjutányosabban számíttatnak.
Ócska arany és ezüst tárgyakat, drágaköveket, keleti gyönyöket a legmagasabb napi árban beváltom, vagy cserébe fizetéképen elfogadom.

Kérjen nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron

BRASSÓI PORTLAND CEMENT GYÁR

BRASSÓBAN. Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

A leghiresebb

kötőgépek

házi és ipari célra

I. Styriai Kötőgépgyár

magyar képvisellete

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 23.

Részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok
raktára.**Fogl József Lajos.****Régebbi divatlapok**

egy teljes évfolyam 1 korona 20 fillér.

Egy kiló

makulatura-(csomagoló-) papír 24 fillér, 25 kilón
felüli vételnél kedvezményes árak.

Kapható:

THIERFELD DÁVID

könyvkereskedésében.

HARGITAI TERMÉSZETES GYÓGYBORVIZ

Székely Selters

A „Székely Selters“ természetes gyógyviz a lélekző- és emésztőszervek hurutos bántalmait, idült gyomorbagok, vészegénység és az ebből eredő idegbajok, továbbá a vese-, hólyag- és epekőbetegségek ellen kiváló gyógyszer. Az emésztést elősegíti és az étvágyat fokozza. Kellemes íze és tisztaságánál fogva mint üdítő és borviz kitűnő.

Főraktár: **THIERFELD LIPÓT**-nál Fogarason
1 üveg ára 8 krajcar.



Jorgó János órász, gyáraktár:
BÉCS, III/4. Rennweg 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.
Órajavítási műhely. Minden nemű zseborába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.
Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra, nikkeltokban, 36 órai járásu frt. 2.30. 8039. sz. valódi ezüst páncél-lánc 15 gr. frt. 1.—. 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedélű frt. 5.—, 7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 sullyal 130 cm. magas frt. 11.50. 7929. sz. jó ébresztő-óra frt. 1.20.

☞ Sziveskedjék nevemre és házzámomra 75 B pontosan ügyelni

Ne vegyen senki hangszert. míg

**REMÉNYI MIHÁLY**

műhangszerész, cs. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zeneakadémia szállítója, 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44/II

Alapított 1864-ben.

Alapított 1864-ben.

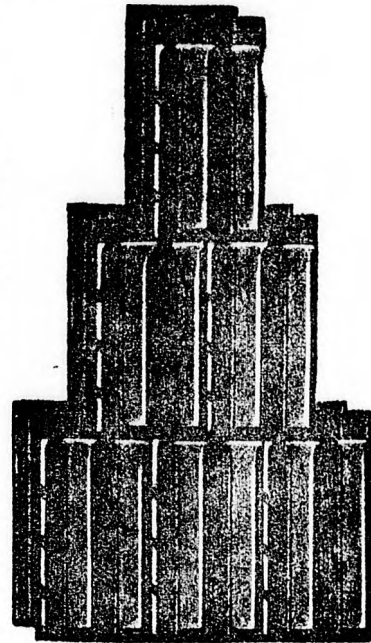
Évenként gyártunk cs. és kir. szabadalmazott
biztonsági átfedőcserepeinkből 50 milliót.

Egyedüli legrégebb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában
Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle Téglagyár
LUGOSON.

Gyárak Magyarország több városában.

Gyártmányok:

BOHN-féle szabadalmazott**biztonsági átfedőcserepek****272. szám. Legolcsóbb, leg-****jobb és legszebb tetőcserep,****leghizelgőbb referenciák.****Üvegablak, gerince-****pek stb.**

272. szám.

☛ Tessék ajánlatot kérni. ☛

Bohn M. és Társai
Lugos.**GUMI-
SÁRCIPÓK**

[kalocsni]

vizmentes gumi-hócipők meleg teveszór béléssel, férfiak, nők és gyermekek részére; teljesen vizmentes gumi-vadász-csizmák férfiak részére, legjobbnak bizonyult minőségben, eredeti orosz gyártmány, a szt-pétervári gumi-cipőgyár gyártmánya.

KORCSOLYÁK: Halifax, Jackson Haines, Gazella és Columbus.

Legjutányosabb árban kapható

Schottola Ernőnél

BUDAPEST,

VI., Andrásy-ut 2. szám.

Árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálók.



PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű
igen célszerű villany-
világításu

zseblámpa

csak 3 korona

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába kerül
és pedig 1 finom u.
tajtékpipa kínai ezüst
foglalat, 1 hozzávaló
pipaszár, 1 célszerű
dohányzacskó, 1 gyu-
fatartó, 1 tajték sziv-
arszopóka, 1 szivar-
tárca, 1 házi pipa szár-
ral együtt, 1 tajték
szivarkaszopóka, 1 sziv-
varvágó, 1 szivarhamu-
tartó. 10 drb összesen.

4 és fél kiló, körülbe-
lül 50 drb különféle
illatu finom pipere-
szappan csak 5 kor.

s vegyünk csakis Magyarországon.

Egy nagy amerikai gyár tönkrementése folytán azon helyzetbe
jutottam, hogy az alant felsorolt 40 darab szabadalmazott ameri-
kai ezüst árukat mélyen leszállított áron, **potom 6 frt 40 krért**
szállíthatom bárkinek, és pedig:

6 darab amerikai szabad. ezüst asztali kés valódi angol pengével
6 darab amerikai szabad. ezüst evővilla egy darabból,
6 darab amerikai szabad. ezüst evőkanál,
12 darab amerikai szabad. ezüst kávéskanál,
1 darab amerikai szabad. ezüst levesmerítőkánál,
1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítőkánál,
6 darab angol „Viktória“ pohártálcá,
2 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 krért, ezen tárgyak ezelőtt 40
forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is,
melyért jótállást vállalok.

7-12

Megrendelhetők utánvet mellett

NEUMANN JÓZSEF-nél

BUDAPESTEN, VIII. Óróművelő-utca 16. szám.

Konyha- készlet

5 darab solingeni pen-
géjű kés és 1 darab
szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott
fazék és 6 darab lábas
különböző nagyságuk

csak 5 kor. 90 fill.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett

csak 5 korona.

Kiváló vaspraeparatum a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.

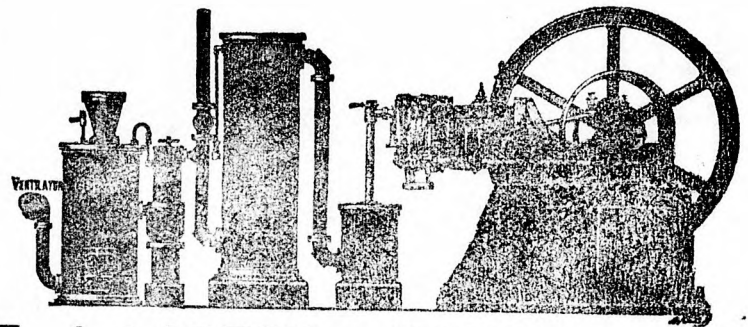
Elsőrangú magyar vas-specialitás kitűnő sajátosságaiért, egy-
mint rendkívüli könnyű és gyors felszívódás, étvagygerjesztés, kel-
lemes íz és magas vastartalom (100 gramm borban 0,05 tiszta vas),
az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter ur
engedéllyel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem
már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánózzák, de egyik
utánzat sem azonos az én készítményemmel, különbözik már az
előállítás módjában is, melyet csak magam, mint nagyban készítő
követhek. Kis üveg 3 20, nagy üveg 6 korona. Kapható az ország
összes nagyobb gyógyszerházaiban és főelárúsító helyén

Telefon 58-47.

Telefon 58-47.

MAGYAR KORONA győgyár BUDAPEST, KÁLVIN-TÉR.

6-13



Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. ká- vés készlet minden szinben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávés készlet min- den szinben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vá- szon damaszt garni- tura csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vá- szon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőr- vászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég gyöny-vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr- vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I ma ka- navász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különle- gesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból, kézi him- zéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női chiffon- ing schweizi him- zéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló corseta nagy válasz- tékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon- nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó- szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vá- szonlepedő 2 mtr. hosszu és 1 1/2 mtr. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászonlepedő 2 mtr hosszu, 1 1/2 mtr szé- les csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség BUDAPEST, Kerpesi-ut 65. szám, I. emel.		Remek selyem cloth paplan minden szin- ben csak f. 3.95	Remek caschmir paplan minden szin- ben csak f. 3.55

Ny. Thierfeld-féle nyomda, Fogarason.